

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel ■ ročník 30 ■ október 2025 ■ číslo 3

■ Ktoré projekty sú už v cieľi a ktorým sa príliš nedarí ■ Poslanci mali opäť na stole kameňom ■ Školské triedy ožili detským smiechom ■ Vďaka Floriánovi Sitekovi bola cesta vždy zjazdná a bezpečná ■ Športovej kynológii sa Marcela Kamodyová venuje už 15 rokov ■ Ako bolo na folklórnych slávnostiach, zraze kamiónov, v letnom tábore a na Podbielanskej drážke ■

Pohnúť hranicami pamiatkovej zóny sa nedarí

Časť územia pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry stratila svoj význam, tvrdí obec.

■ Stará drevená časť dediny získala ešte v roku 1977 štatút pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry (PRLA). Zároveň Vláda SSR stanovila aj jej ochranné pásmo. Napriek tomu, že štát stanovil zásady, ktorými chcel vzácné historické dreveničky zachrániť, nenašli adekvátne uplatnenie v procese konkrétnej záchrany a obnovy rezervácie. V roku 1994 sa teda Pamiatkový ústav Bratislava bližšie pozrel na stav chránenej zóny a zásady aktualizoval.

Nariadenia napríklad hovoria, že v prípade úpravy detailov kultúrnych pamiatok nie je v žiadnom prípade prípustné budovanie ďalších obytných priestorov.

„Prípadné umiestnenie priestorov v podkroví by si vyžiadalo následné riešenie osvetlenia a tým by sa narušil strešný plášť a jedinečnosť kompaktného výrazu podbielanských striech cudzorodými prvkami.“ Zásady tiež hovoria, že hygienické zariadenia sa nemôžu situovať do obytnej časti domu. Objekty v ochrannom pásme by mali byť nízkopodlažné s pozdĺžnym pôdorysom.

Je faktom, že už aj v roku 1977 a aj pri aktualizovaní zásad v roku 1994, stálo v celej pamiatkovej zóne viacero murovaných rodinných domov. Pamiatkari ich označili za objekty dotvárajúce prostredie nezapísané v Ústred-

nom zozname kultúrnych pamiatok. Iné, najmä novostavby a prestavbami zmenené staršie domy, vyhodnotili ako objekty rušivé, ktoré však nie je možné reálne odstrániť, preto zostávajú súčasťou stavebného fondu lokality.

Riešenie zatiaľ nenašli

Vlani na jar požiadala obec pamiatkarov o úpravu hraníc rezervácie. „Po podrobnom zhodnotení sme prišli k záveru, že v súčasnosti je časť PRLA zbytočná, nakoľko sa tam nachádzajú vo veľkej miere murované stavby a tiež novostavby,“ píše v žiadosti.

„Táto časť pamiatkovej zóny už stratila svoj význam a preto navrhujeme vypustiť túto časť obce z pamiatkovej zóny.“

Krajský pamiatkový úrad Žilina postúpil žiadosť na ministerstvo kultúry. Teraz v auguste prišla odpoveď z ministerstva, že ono ju poslalo na Pamiatkový úrad SR, aby žiadosť obce posúdil a v prípade jej odôvodnenosti vypracoval podklad na zmenu.

To ale nebolo prvý raz, čo obec chcela pohnúť hranicou zóny. V roku 2019 navrhla na celom chránenom území zóny vytvoriť päť obvodov, v ktorých by boli len kultúrne pamiatky, nie novodobé stavby a cesty. To neprešlo.

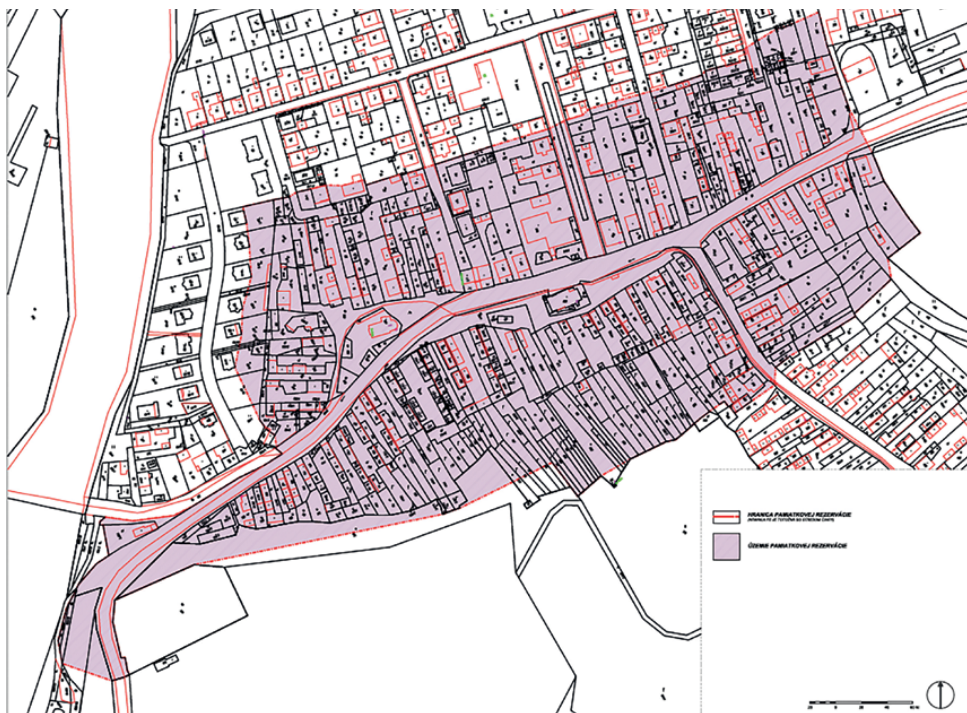
Ministerstvo kultúry dostalo aj list od Jozefa Krupu, v ktorom píše o neoprávnenom rozšírení ochranného pásma, čím sa vlastníci bez upozornenia dostali do prísnejšieho režimu.

pokračovanie na strane 2

Úvodník

Nový školský rok upriamuje tradične viac pozornosti na žiakov než na učiteľov. Pozrime sa tentokrát aj do zborovne. Snáď najčastejšie skloňovaným slovom je tam slovo reforma. Táto novšia má prívlastok kurikulárna. Chtiac zistiť o nej niečo viac, klikla som na stránku ministerstva školstva a – našla som dokument, ktorý má viac ako 700 strán! Klobúk dolu pred učiteľmi, ktorí si popri jeho čítaní dokážu zachovať dobrú náladu. Možno že by sa tí hore, ktorí reformy pre tých dole píš, mali zamyslieť aj nad hodnotou učiteľov a ich podporou. Mali by uznať, slovom i peniazmi, že dobrí učitelia sú oveľa dôležitejší pre hodnotovo a ekonomicky lepší štát ako ministri, policajti či vojaci. Pretože dobrí učitelia znamenajú múdre a správne vychované deti, ktoré si vážia hodnoty, dodržiavajú zákony, ctia desatoro Božích prikázaní. Z takýchto detí vyrastá lepší svet – svet bez podvodov, klamstiev, byrokracie, vojen a neustálych konsolidácií. Držme teda palce našim učiteľkám v Podbieli, aby aj počas čítania štátnych elaborátov zvládali našich malých krpcov zaujať, motivovali ich učiť sa a správne orientovať v záplave informácií, ktoré 21. storočie prináša. Hlavne o tom, v skratke, by mala byť kurikulárna reforma v najnižších ročníkoch základných škôl.

Lýdia Vojtaššáková

Výnimky v interiéri

Najvzácnejšie drevenice priamo v Bobrovej rali by už možno dnes nestáli, keby za ne nezabojovali aj ich vlastníci.

„Pozvali sme niekedy v 90-tych rokoch ľudí z ministerstva k nám a opýtali sa ich, či by tu bývali,“ hovorí Vladimír Križo. „Na náš spoločný tlak uznali, že ak neustúpia zo zásad, vyhasne v dreveniciach život a schátrajú. Preto udeľujú výnimky na úpravy interiéru, najmä vytvorenie obytných priestorov v podkrovi i hygienických zariadení v dome. Vonkajší vzhľad

sa však meniť nesmie.“ Ak na dreveniciach vidíte aj strešné okná, je to vďaka záchovaniu ľudovej architektúry lepšie riešenie, ako vytváranie nových vikierov, pretože lepšie splyývajú s pôvodným tvarom strechy.

Nemusia tu stáť len drevenice

Bezmála polstoročie zmenilo aj ochranné pásmo pamiatkovej rezervácie. Nová doba, trendy v stavebníctve i štandarde bývania zastaviť nejde.

Pamiatkari však netvrdia, že by sa v regiónoch s tradičnou zástavbou mali stavať len drevenice z 18. a 19. storočia. Tieto často dlhé a úzke domy, môže byť náročné zariadiť a aj využívať. Podľa Miloša Dudáša, bývalého riaditeľa Krajského pamiatkového úradu Žilina, by však aj novostavby mali vychádzať z tradícií,

ktoré sa v regióne užívali. „Z výrazu novostavby má byť jasné, že dom postavil niekto v 21. storočí. Zároveň by však stavba mala rešpektovať tradície domov, aké sa u nás stavali, najmä čo sa týka je hmoty, proporcie, osadenia v teréne,“ hovoril pre Aktuality.sk. „Nech má dom pokojne moderné prvky a moderný materiál, má byť čitateľné, že je nový. Presklená stena, odvážnejšie technické riešenie aj kombinácia materiálov sú ďaleko prijateľnejšie, ako stavať kópie alebo pseudohistorické objekty, ktoré sa tvária, že sú historické, ale vyzerajú ako kulisy v divadle.“

Pri novostavbe ide o vzhľad

Aktuálne stavia v chránenej zóne Filip Kozáčik. Pôvodne kúpil starý murovaný dom v tvare kocky. Nie je to kultúrna pamiatka, ale stojí v stráženom

území. Pamiatkari ho evidujú ako rušivý objekt. „Nakoniec sme sa však rozhodli ho zbúrať a postaviť nový. Neurobili sme však hneď projekt, ale len náčrt a komunikovali s pamiatkarmi. Zohľadnili sme pravidlá pokiaľ ide o priečelie, sklon strechy a ďalšie veci. Keď nám vzhľad odobrili, dali sme si urobiť projekt.“

Keď ale v nedávnej minulosti staval dom iný Podbielan, svoj projekt musel robiť nanovo. Pamiatkový úrad mu nedovolil balkón ani naprojektované presahy strechy. Ďalší vlastník nehnuteľnosti zaplatil pokutu za prekrytie strechy umelým šindľom.

Pamiatky to majú prísnejšie

Trvalé bývanie v dreveniciach, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, je náročné. Aj preto mnohé slúžia už iba na rekreáciu.

„Susedná chalupa padá a ohrozuje moju,“ hovorí o obmedzeniach bývania priamo v rezervácii Marián Vlčák. Susedom je chalupár z Moravy, ale aj on je bezradný. Má projekt na novú identickú drevenicu, no starú zhnitú mu vrah strážcovia dedičstva nedovolia odstrániť. Tá drevenica je neobývaná zhruba 30 rokov.

„Humno a zadná časť domu sú už v kritickom stave. Nemôžeme trámy ani posunúť, aby nespádli smerom k môjmu domu. Môžem akurát vypisovať na úrady,“ hovorí Marián Vlčák. Hnevá ho, že keď už štát tak chráni kultúrne pamiatky, prečo tesne popred neustále jazdia kolóny kamiónov.“

■ Lýdia Vojtaššáková

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel
■ október 2025 ■ ročník 30
■ číslo 3

Vydáva Obecný úrad Podbiel ako nepredajnú publikáciu v náklade 350 ks.

■ Sídlo vydavateľa: 027 42 Podbiel 210, IČO 00314790

■ Šéfredaktorka: Ing. Lýdia Vojtaššáková. Redakčná rada: Mgr. Blanka Kontrová, Bc. Anna Lukáčiková, Mgr. Miroslava Siteková, Marián Vlčák

■ Kontakt: e-mail: redakciapodbiel@gmail.com, tel.: 043 / 5381 031

■ Grafická úprava: STAN

■ Tlač: Tlačiareň Kubík Námestovo

■ Evidenčné číslo: EV – 3335/09 ISSN 1339–6986.

Na stanici už lístky nekúpite

■ Železnicou je Podbiel spojený so svetom od roku 1899. Trať Kľačany – Trstená, na ktorej premávajú osobné i nákladné vlaky, mala v priebehu svojej histórie obdobia vyťažnosti i útlmu.

V ostatnom období sa počet predaných lístkov na podbielanskej stanici výrazne znížil. Nie je to len počtom cestujúcich, ale hlavne tým, že preferujú online

nákup cez internet. Preto sa Železničná spoločnosť Slovensko rozhodla výdajňu zrušiť.

„Od 1. augusta 2025 je cestujúcim v Podbieli k dispozícii nástupné miesto do vlaku bez obsluhy predajného miesta. Predaj cestovných lístkov na tejto stanici je ukončený. Najbližšie predajné miesto ZSSK je k dispozícii v železničnej stanici Dolný Kubín,“ informuje spoločnosť.

„Cestujúcim odporúčame využiť pohodlný online nákup lístkov prostredníctvom našej mobilnej aplikácie IDeme vlakom alebo webovej stránky ZSSK na adrese <https://www.zssk.sk>. Pri cestovaní osobnými vlakmi je možné využiť SMS lístok zaslaným SMS na číslo 2255. ■ (LV)

■ Niektoré projekty, na ktorých obec pracuje, sú už v cieľi, alebo sa k nemu blížia. Ďalšie sa dostávajú na štartovaciu čiaru. Viaceré však potrebujú na rozbeh zhodu a spoluprácu tých, ktorí o nich rozhodujú.

Zásady JPÚ. Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor, zverejnil zásady umiestnenia pozemkov v obvode projektu pozemkových úprav v lokalitách Mlynisko a Lány. Sú platné. Súhlasili s nimi účastníci, ktorí vlastní 99,96 percenta výmery pozemkov, na ktorých sú nariadené pozemkové úpravy. Na platnosť zásad podľa zákona stačí aj súhlas účastníkov vlastníacich dve tretiny výmery a za súhlas sa považuje aj to, ak vlastník nepodá námietku, alebo je námietka neopodstatnená.

Detské ihrisko. V areáli materskej školy sa začali prípravné práce na stavbu nového detského ihriska. Obec naň získala dotáciu 45-tisíc eur z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Podľa výzvy musel projekt obsahovať okrem iných hracích zostáv a prvkov aj tri inkluzívne. Inkluzívne znamená, že sú pre všetky deti bez rozdielu, teda aj pre zdravotne znevýhodnené deti. Pôjde o vysiadu hojdačku s hniezdovým sedadlom, tematický domček zariadený ako obchod a edukačný domček s piškvorkami, počítadlom a kresliacou tabuľou.

Prvky súčasného ihriska budú premiestnené do priestoru pri vchode do školy. Vzniknú tak dve plnohodnotné funkčné ihriská, pre každú triedu zvlášť.

Požiadavke niektorých poslancov na umiestnenie nového ihriska do iných častí obce nie je možné vyhovieť, keďže v schválenom projekte je presne špecifikovaná parcela, na ktorej bude stáť.

„V súčasnosti pripravujeme vizualizáciu a projekt, následne vyhlásime verejné obstarávanie na dodávateľa,“ dodal starosta Ján Sitek.

Triediaci dvor. Prístrešky na triediacom dvore šetria výdavky obce na vývoz odpadu. V letných

Plánovaný chodník popri ceste musí počkať

Poslanci sa nedohodli, odkiaľ vziať osemtisíc na dokumentáciu.

mesiacoch pribudli v ňom aj betónové platne a kontajnery. Obec zároveň zverejnila aj povinnosti návštevníka na triediacom dvore. Upozorňuje, že prinesený odpad musí byť vytriedený, v jednom vreci musí byť len jeden druh odpadu. Tie treba vkladať do vyznačených nádob s dôrazom na separáciu. Riadte sa pokynmi povereného pracovníka.

Tri brány poznania. Cezhraničný projekt aktuálne posudzuje komisia Európskeho fondu regionálneho rozvoja Program Interreg Poľsko – Slovensko 2021–2027. Rozhodnúť o jeho finančnej podpore by mala tento mesiac. Ak žiadosť obce o dotáciu schváli, v dedine by pribudli tri jedinečné objekty – drevená, železná a kamenná brána, ktoré sú odkazom na ľudovú architektúru, skalu nad dedinou a pozostatky železiarne ako technickej pamiatky.

Komasácia. Projekt veľkých pozemkových úprav je aktuálne vo fáze pridelenia pozemkov jednotlivým vlastníkom.

Chodník pre peších. Obecne zastupiteľstvo hlasovaním dvaja za a dvaja sa zdržali neschválilo úpravu rozpočtu, ktorou starosta Ján Sitek žiadal presunúť 1100 eur z rezervného fondu obce na kapitálové výdavky a navýšiť tak peniaze na zabezpečenie dokumentácie na vybudovanie chod-

níka pre chodcov popri hlavnej ceste od predajne Coop Jednota po most ponad Oravu smerom na Zámostie. Je súčasťou schváleného investičného plánu obce. „Predpokladané náklady na projekt sú cez 8000 eur, v rozpočtovej položke Rozvoj obcí – prípravná a projektová dokumentácia však už nemáme toľko peňazí,“ vysvetlil starosta Ján Sitek. „Iný návrh krytia výdavkov na spracovanie projektu poslanci na rokovaní obecného zastupiteľstva nepredložili.“

Takže, žiaľ, práce na zvýšení bezpečnosti pohybu popri medzinárodnej ceste sa musia zatiaľ odložiť.

Obecná knižnica. Aj prívetivé prostredie a prehľadné usporiadanie kníh má vplyv na to, či ľudia do knižnice chodia radi a trávia tam čas. V našej knižnici by okrem nových regálov a zariadenia mohol pribudnúť počítač, kopírka a tlačiareň. S vynovením knižnice počíta nová žiadosť o dotáciu, ktorú obec pripravuje. Predloží ju na Fond na podporu umenia. Ministerstvo kultúry vyhlásilo výzvu v oblasti komplexnej infraštruktúry knižníc. Predbežné náklady sú na úrovni 18- až 20-tisíc eur, obec sa bude na nákladoch podieľať 20-timi percentami celkových oprávnych výdavkov.

Prístrešok. Na rokovaní zastupiteľstva predstavil staros-

ta poslancom možnosť získať dotáciu na stavbu oddychového prístrešku pre 20 až 30 ľudí, ktorým by obec mohla zatriť niektoré navštevované miesto v chotári. O viac ako 50-tisíc eur sa mohla uchádzať vo Fonde na podporu cestovného ruchu, ktorý avizoval vyhlásenie výzvy na podporu rozvoja infraštruktúry pre kultúrny a vidiecky cestovný ruch. Obec by mala zabezpečiť spolufinancovanie desiatimi percentami oprávnených výdavkov. Dvaja poslanci so zámerom pripraviť žiadosť a spolufinancovaním súhlasili a dvaja nehlasovali s odôvodnením, že na rozhodnutie dostali málo času.

* Centrum obce. V hre je aj už hotová architektonická štúdia na úpravu centrálného verejného priestoru, ktorá rieši zachytenie zrážkovej vody na ulici medzi hlavnou cestou a základnou školou, ktoré následne stekajú do dvorov rodinných domov, a tiež zrevitalizovanie priestoru. Na pretavenie štúdie do vykonávacieho projektu však treba zhruba 30-tisíc eur. Aby sa mohla obec do tejto akcie pustiť a pripraviť podklady pre získanie peňazí na jej financovanie z eurofondov, musia za ňu zahlasovať poslanci. Zatiaľ však chýba ich zhoda na investičných prioritách i ochota presunúť viac peňazí do rozpočtovej kapitoly Rozvoj obcí – prípravná a projektová dokumentácia, ktorú pri schvaľovaní na začiatku roka okresali.

„Náklady na prípravu dokumentácie sú ale oprávneným výdavkom, takže po schválení projektu bude zaplatený z dotácie,“ vysvetlil zástupca starostu Pavol Kudzbel. „V dnešnej dobe musíme mať pripravené projekty dopredu, pretože vyhlasovatelia výziev dávajú veľmi krátku dobu na podávanie žiadostí. Kým v minulosti to bolo niekoľko mesiacov, teraz je to pár týždňov. Tak rýchlo sa nedá pripraviť dobrý projekt. Navyše, komisie ich schvaľujú podľa poradia, v akom prídu. Jednoducho platí, že kto prvší, ten lepší. Mali by sme byť pripravení.“

Vyznamenanie pre Viktora Ondreka

Prezídium Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR udelilo Viktorovi Ondrekovi Rad Čestného hasičstva za zásluhy o rozvoj dobrovoľného hasičstva. V DHZ Podbiel pôsobil šesť desaťročí, dlhé roky bol jeho predsedom. Rad mu počas PFS odovzdali Ján Sitek a Marta Kršková Mrazovská.

K uniforme Viktora Ondreka, na ktorú je právom hrdý, neodmysliteľne patrí aj zlaté lemovanie a hviezdičky nadzbornajstra, tiež všetky medaily, aké môže dobrovoľný hasič dostať.

(OCÚ)

Spoločenská kronika

■ **Narodili sa:** Matúš Flaškár, Artur Vavrek, Júlia Pazúriková, Viliam Kozáčík
 ■ **Do manželského zväzku vstúpili:** Tímea Šimková (Podbiel) a Jakub Šteiniger (Nižná), Vanesa Pošteková (Podbiel) a Tomáš Lucký (Trstená), Radovan Fícek (Podbiel) a Zsuzsanna Nagy (Komárno), Michal Garaj (Podbiel) a Johana Šánková (Nedašov, ČR), Magdaléna Lacková (Podbiel) a Lukáš Matkulčík (Vavrečka), Anna Pazdúrová (Podbiel) a Šimon Hric (Oravský Biely Potok), Rastislav Mintál (Podbiel) a Romana Matúšková (Trstená)

Jubilanti

V treťom štvrtroku oslavujú životné jubileum:

70 rokov – Helena Malatinková, Helena Kočalková, Miroslav Schelling

75 rokov – Anna Karisná

80 rokov – Marta Olbertová

85 rokov – Helena Hunčagová, Ľudovít Pazúrik

95 rokov – Matilda Nábočíková ■ (OCÚ)

Čo si obec objednala, zaplatil podnikateľ

Na augustovom rokovaní obecného zastupiteľstva sa poslanci opäť vrátili k zmenám a doplnkom územného plánu, ktoré sa týkajú územia pre ťažobnú činnosť.

■ O opätovné zaradenie doplnku č. 1 k územnému plánu do programu rokovania požiadal starosta konateľ spoločnosti KRUPP Jozef Krupa. Urobil tak v súvislosti s podnetom, ktorý podával na Okresnú prokuratúru v Námestove a najmä finančnými prostriedkami vynaloženými na obstaranie tohto doplnku. Obstaranie si objednala obec, no zaplatil ho on.

„Na obecnom zastupiteľstve 5. 12. 2024 bola prerokovaná a schválená smerná časť doplnku, o záväznej časti sa nerokovalo,“ hovorí podnikateľ. „Poslanci nehodnotili súlad so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.“ Preto teraz žiadal, „aby bolo jednoznačne preuká-

zané pozitívne alebo negatívne hlasovanie, za účelom prijatia ďalších právnych krokov.“ Ako dodal, s tým, že mu padol podnikateľský zámer, sa zmieril, ale peniaze, ktoré zaplatil namiesto obce, si bude vymáhať späť.

Trvá to už roky

Ešte v roku 2017 sa obecné zastupiteľstvo priklonilo zámeru otvoriť nový kameňolom. Kroky poslancov viedli následne k tomu, že vo februári 2019 uznesením schválili obstaranie Zmien a doplnkov č. 1 a č. 2. Územného plánu obce Podbiel a poverili starostu Slavomíra Korčuška, aby podpísal zmluvy. Za vtedy hlasovali všetci prítomní poslanci – Michal Sitek, Jozef Krupa, Jozef Korčuška a Rastislav Malatinka.

Doplnok a zmena č. 1 sa týkal uznania viac ako štyroch hektárov v lokalite Prašivica na ťažobnú činnosť, dvojka riešila komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného vyu-

žitia územia obce. Zároveň vtedy poslanci schválili, že doplnok č. 1 si bude podnikateľský subjekt, teda KRUPP, financovať z vlastných prostriedkov.

Náklady na doplnok č. 2 z 80 percent zaplatil štát a 20 percent obec. Tento doplnok je už zapracovaný v územnom pláne.

Peniaze chce späť

Všetky náklady na obstaranie zmien a doplnkov č. 1 ÚP, teda všetky náklady na dokumentáciu, geometrické plány, projekty, ako aj celý proces posudzovania vplyvov na životné prostredie zaplatil podnikateľ.

Na augustovom rokovaní zastupiteľstva starosta Ján Sitek informoval, že k návrhu VZN Obce Podbiel č. 8/2024 o záväznej časti Zmien a doplnkov č. 1 územného plánu dostala obec pripomienky a obec je ich povinná vyhodnotiť príslušnou komisiou. „Obec pripomienky odoslala všetkým členom stavebnej komisie, no nedostala žiadnu odpoveď. Po diskusii návrh tohto VZN, ktoré malo vymedziť časť územia v lokalite Prašivica na ťažobnú činnosť, nebol prijatý.

„Cítim sa oklamáný, pretože som konal na základe zadania bývalého vedenia obce. Ona si obstaranie zmien a doplnkov objednala,“ hovorí Jozef Krupa. „Teraz však tí istí poslanci zmenili názor. Mohli hneď na začiatku povedať nie. Stálo ma to zhruba 100-tisíc eur.“

■ (LV)

Matúš Oravec: Náročný projekt sa vydaril vďaka vám všetkým

■ „Kostol nie je múzeum, tu sa nechodíme pozeráť na exponáty. Tu sa stretáva deň čo deň živé spoločenstvo veriacich, aby oslavovalo Boha,“ povedal diecézny biskup František Trstenský v Podbieli. Prvý septembrový utorok tu prišiel zdieľať radosť veriacich z obnoveného a zveladeného Kostola Navštívenia Blahoslavennej Panny Márie a toto dielo požehnal.

Práce na obnove kultúrnej pamiatky trvali zhruba tri mesiace. Chrám dostal podlahové kúrenie, novú dlažbu, interiér je komplet vymalovaný.

Správca farnosti Matúš Oravec poďakoval najprv Nebeskému Otcovi za to, že dal farskému spoločenstvu silu, prostriedky i ochranu pri renovácii kostola. Poďakoval za spoluprácu predstaviteľom obce, urbáru, pamiatkového úradu a v neposlednom rade veriacim za každú pomoc aj za to, že boli štedrý pri zbierkach. „Som rád, že som pastierom tohto spoločenstva,“ dodal na záver slávnosti požehnanie. „Prežívam tu požehnané časy. Bol to náročný projekt a vydaril sa vďaka vám všetkým.“

■ (LV)

Na dobrodružnú cestu za poznáním sa vydalo aj trinásť nových prváčikov

Letné prázdniny sa skončili a v Základnej škole v Podbieli opäť ožili triedy detským smiechom a radosťou zo stretnutí.

■ V školskom roku 2025/2026 školu navštevuje 53 žiakov v štyroch triedach, medzi ktorými vítame aj 13 nových prváčikov. Práve prvý ročník tento rok vstúpil do kurikulárnej reformy, ktorá prináša nové formy učenia, viac zážitkov a praktických skúseností. Zameriavame sa na rozvoj komunikačných zručností. Posilnili sme hodinové dotácie slovenského jazyka a litera-

túry i anglického jazyka, aby sme rozvíjali slovnú zásobu, čítaním obohacovali myslenie a reč a viedli žiakov k dodržiavaniu pravidiel komunikácie.

Novinkou je predmet Kruh komunity, v ktorom žiaci rozvíjajú sociálne a komunikačné kompetencie – učia sa diskutovať, vyjadrovať názory a pocity, tolerovať sa a spolupracovať.

Dôležité hodnoty

Naša škola sa hlási k hodnotám, ktoré sú pre nás dôležité. Patrí k nim podporujúce prostredie, aktívna spolupráca a rodinná škola.

■ **Inklúzia – podporujúce prostredie.** Každé dieťa má svoje miesto, cíti sa prijaté a má rovnaký prístup k vzdelávaniu. Rozvíjame schopnosti každého žiaka podľa jeho možností a spolupracujeme s odborníkmi z centier špeciálno-pedagogického a psychologického poradenstva. V škole pôsobí pedagogický asistent, raz týždenne nás navštevuje špeciálny pedagóg – logopéd a od tohto školského roka aj špeciálny psychológ, ktorý bude pomáhať deťom, učiteľom aj rodičom.

■ **Aktívna spolupráca.** Škola vedome vytvára prostredie

k rozvoju spolupráce ako kľúčovej kompetencie – pracovať v tíme, počúvať sa, rešpektovať iných, deliť si úlohy a spoločne aktívne hľadať riešenia, komunikovať, argumentovať, vyjednávať a zvládať konflikty a zodpovedať za svoju prácu. Podporujeme aktívne učenie prostredníctvom bádateľských úloh, projektového a skupinového vyučovania i blokovej výučby.

■ **Rodinná škola.** Naša škola je aktívna, tolerantná a živá, ako každá správne fungujúca rodina, kde všetci jej členovia sa aktívne zapájajú do jej chodu, počúvajú a pomáhajú si navzájom, vždy majú na zreteli rozvoj nielen svoj, ale aj všetkých ostatných, tolerujú odlišnosti, budujú vzájomné porozumenie, rešpektujú sa navzájom.

Klub aj krúžky

Škola žije aj v mimovyučovacom čase. Denne funguje školský klub detí s 27 prihlásenými žiakmi. Priestory využíva aj SZUŠ Tvrdosín, ktorá deťom ponúka hudobný, výtvarný a tanečný odbor. Od októbra sa rozbehli aj záujmové krúžky – pohybové hry, tvorivé dielne, angličtina a hudobno-flautový krúžok.

Veríme, že školský rok 2025/2026 prinesie všetkým našim žiakom nové príležitosti na objavovanie, spoluprácu a spoločné úspechy.

■ Blanka Kontrová, riaditeľka školy

V materskej škole si deti už zvykajú na nový režim

■ Ani sme sa nenazdali a september je pomaly za nami. Do materskej školy nastúpilo desať nových detí a väčšina si na denný režim, ktorým sa riadime, zvykla.

Malú triedu navštevuje 19 škôľkarov a vyučujú tu Blanka Krkošková a Zuzana Čuporáková. Predškolskú triedu navštevuje 21 detí, z nich 12 plní povinné predprimárne vzdelávanie. V tejto triede vyučujú Silvia Lukáčiková a Anna Mikulášiková.

Od októbra, tak ako aj po minulých rokoch, začal deti v škôlke raz do mesiaca navštevovať logopédka. Tá bude individuálne pracovať najmä s deťmi z predškolskej triedy, ktoré majú nejaké rečové nedostatky. Každý štvrtok dochádza do predškolskej triedy športový tréner Marek Hajas, ktorý s deťmi realizuje rôzne zdravotné cvičenia.

Príspevok na čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy za pobyt dieťaťa v materskej škole je podľa VZN Obce Podbiel 20

eur mesačne. Príspevok rodičia neuhrádzajú za dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, alebo ak zákonný zástupca dieťaťa predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Príspevok sa neplatí ani za dieťa, ktoré má prerušenú dochádzku do materskej školy na viac ako 30 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní z dôvodu choroby alebo rodinných dôvodov preukázateľným spôsobom. Príspevok sa platí vždy do 10. dňa kalendárneho mesiaca za

prebiehajúci kalendárny mesiac na účet.

Upozorňujeme rodičov detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, že sú povinní dbať o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania, čo znamená, že neprítomnosť dieťaťa v materskej škole je možná len zo zdravotných alebo iných vážnych dôvodov. Neprítomnosť dieťaťa sú rodičia povinní nahlásiť vyučujúcej.

■ Silvia Lukáčiková, zástupkyňa riaditeľky MŠ

Slávnosti na Bobrovej rali opäť pripomenuli korene

Stalo sa už zvykom, že prvá júlová nedeľa patrí v Podbieli spevom, melódiám a tancom.

■ Tohtoročné podujatie sa vydarilo. Prialo mu počasie, priazeň divákov i nadšenie viac ako tristo účinkujúcich, ktorí zaplnili dosky krytého javiska v niekoľkých programoch.

Každý rok sa obec v programe snaží priblížiť niektorú z tém bohatého folklórneho zvykoslavia v spracovaní folklórnych skupín či súborov. V tomto roku v réžii Miroslava Žabenského na javisku ožili najmä jarné obrady a tanečné i hudobné podoby jedného z najštyľovejších a najtemperamentnejších slovenských folklórnych regiónov – Podpoľania.

Úvod patril domácim

Program slávností sa začal sprievodom krojovaných spievajúcich skupín účinkujúcich od obecného úradu do areálu na Bobrovej rali. Sprievod, ktorý sa stal už vítanou a atraktívnou súčasťou podujatia tak prilákal do hľadiska aj náhodných turistov. Starosta obce Ján Sitek všetkých účastníkov 32. ročníka Podbielanských folklórnych slávností privítal, poprial podujatiu zdarný priebeh a poďakoval všetkým, ktorí sa na jeho príprave podieľali.

Úvod slávností v programe Stretnutie v jednom dvore patril domácim. Muzikou všetkých privítala nielen ľudová hudba Murinovcov, ale i Viktória Gondová, ktorá patrí medzi mladé spevácke a muzikantské talenty obce.

Z blokov detských folklórnych súborov zaujalo najmä Pilsko z Oravského Veselého, ktoré úspešne nadväzuje na svoju 53-ročnú históriu, z ktorej čerpalo aj pri choreografiách Pasenie kráv či Na gazdinky. Veličňania zo speváckej skupiny Studnička prišli do Podbiela po prvýkrát a hneď v silnej zostave. Nechýbali tí starší, ktorí rozospievali i divákov v pásme Luky nad Veličnou, ako i detská zložka v podobe malej Studničky so žartovnými piesňami. Folkloristi z Medzibrodia nad Oravou prispeli do úvodného programu speváckym blokom A na moste tráva rastie, v ktorom priblížili atmosféru nedeľných stretnutí mladých ľudí na moste pred dedinou.

Medzi nezabudnuteľné momenty patrilo vystúpenie významnej speváčky ľudových piesní – Helenky Záhradníkovej, ktorá so sprievodom heligonkára Jaroslava Maďaru pridala aj podbielanské piesne.

Prvý festivalový program ukončili tí, ktorí to mali do Podbiela najďalej – členovia Klubu slovenského folklóru Mestečko z Leopoldova. Priniesli niečo iné a pre divákov preto nevšedné – pásmo mesteckých piesní a tancov z Trnavskej roviny.

Divákov vrátili v čase

Druhý program sprítomnil jarné zvyky od fašiangov do Veľkej noci. Jarné hry, chorovody, ve-

selé fašiangové masky i veľkonočná oblievačka v spracovaní oravských súborov a skupín preniesli divákov v čase. Priblížili si zvyky spojené s príchodom jari, ktorá sa zvykla oslavovať už od nepamäti. Veď predlžovanie dní a prebúdzenie prírody symbolizovalo zrod nového života a víťazstvo svetla nad tmou. Naši predkovia si obdobie nádeje, znovuzrodenia a rozkvetu sprítomňovali viacerými obradmi. Viaceré z nich sa ako živé uchovávajú doposiaľ.

Na gajdách zanôtila ľudová hudba Skočikovcov z Rabčíc a súbor, ktorí manželia Skočikovci vedú v Rabči pod názvom Goralecky, pridal i jarnú naháňacku na lúke spojenú s detskými hrami.

Postava Slameníka, typickej fašiangovej masky pre Podbiel, ožila v programe domácej speváckej skupiny Senková. Zvyky na Veľkú noc spojené so šibačkou na javisku predviedli členovia folklórnej skupiny Charita z Hornej Lehoty a pochôdzku s Morenou na Smrtnú nedeľu zas členovia Podroháckej folklórnej skupiny zo Zuberca.

Predviedli krásu a temperament

Záver 32. Podbielanských folklórnych slávností patril programu Obrázky z Podpoľania, v ktorom sa predstavili dvaja významní zástupcovia tradičnej kultúry regiónu –

Na slávnostiach vystúpila aj **Helena Záhradníková**. Táto chýrna speváčka ľudových piesní nacvičila v roku 2000 s podbielanskými folkloristami 45-minútový vianočný koncert, z ktorého spevácka skupina Senková dodnes čerpá pri mnohých vystúpeniach.

Za osobný tvorivý prínos do kultúrneho života obce udelila obec v roku 2007 Helene Záhradníkovej čestné občianstvo.

nu – folklórne súbory Bystrina z Banskej Bystrice a Podpoľanec z Detvy. Bystrina uviedla temperamentné tance a piesne z Hrochote, Detvy, Poník a Hriňovej, predstavila i tanečné bloky zo Šariša, Zemplína či Telgártu a piesne z Podpoľania a Gemera.

Krásnou bodkou za 32. ročníkom Podbielanských folklórnych slávností bol scénický program Krása pod Polanou zrodená, v ktorom Podpoľanec predstavil výber z tradičného hudobného a tanečného folklóru regiónu. Jeho cieľom bolo sprostredkovať krásu a temperament Podpoľania a ukázať, že aj v súčasnosti má folklór svoje stále miesto – živý, aktuálny a stále inšpirujúci. To sa súboru podarilo vrchovať.

Súčasťou slávností bol i tento rok jarmok ľudových remesiel pripravený v jednom z tradičných dvorov na Bobrovej rali. Na ňom svoju šikovnosť prezentovali majstri rezbári, drotári, hrnčiari a keramikári, tkáči či spracovatelia kože. Bola ich dvadsiatka a diváci sa pri mnohých na dlhú chvíľu pristavovali, hľadiac na zručné ruky majstrov.

Aj tento rok festival, ktorý je v rámci podujatí tradičnej kultúry jedným z najvýznamnejších v regióne, z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

■ Miroslav Žabenský

Vždy si prial mať veľkú rodinu. Florián a Klementína Sitekovci mali jedenásť detí

Vďaka Floriánovi bola cesta cez Podbiel vždy zjazdová a bezpečná.

■ Staršia generácia si určite spomína na chlapíka v čižmách, s fajkou v ústach. Pohyboval sa na ceste medzi Nižnou a Krivou, najčastejšie na bicykli s lopatou uviazanou na rúre. Tak nám Floriána Siteka popisali ľudia, ktorí si pamätajú dobu, keď cesty udržiavali a opravova-

li cestári, každý na pridelenom úseku.

„Otec bol vonku každý deň. Keď sa vrátil, vyplnil pracovný výkaz a išiel na pole, do maštale alebo na stavbu,“ spomínajú jeho dcéry Emília Matisová a Betka Janátová. „Musel sa obracať, aby zabezpečil veľkú rodinu.“

Bývali v jednej veľkej izbe

Florián Sitek (1916–2009) sa narodil v Podbieli, v dospelosti odišiel za prácou do Bratislavy. Pracoval v štátnom podniku Slovenská Dunajplavba, ktorý zabezpečoval riečnu a námornú dopravu tovaru. Keď sa v roku 1947 oženil s Klementínou, rod. Tekeľovou (1927–2007), z Habovky, vrátil sa domov a usadil v malej dreveničke. Vždy túžil mať veľa detí. A tak postupne prišli na svet Milan, Božka, Betka, Mária, Ján, Milka, Eva, Rudo, Dušan, Julo a Peter. Najstarší má dnes 77 rokov, najmladší 55, Dušan, žiaľ, zomrel v oseminástich.

„Mali sme pekné detstvo, pekné zážitky. Aj keď nás bolo doma veľa súrodencov, nikdy nám nič nechýbalo,“ hovorí Božka. „V maštali sme mali kravu, býka, koňa, prasatá, na dvore hydinu, v špajze vždy údené klobásky. Hračky a nezodraté oblečenie sa posúvali od staršieho k mladšiemu. Keď chýbali peniaze, otec predal býčka.“

V zabehnutej domácnosti mal každý svoje povinnosti. Najstaršie dievčatá sa starali o malých súrodencov, aby odbremenili mamu pri domácich prácach, keďže musela chodiť aj na družstvo odrábať povinné jednotky. Stredné deti po návrate zo školy pomáhali na poli pri zemiakoch či hrabaní sena. V nedeľu po svätej omši si z rádia púšťali rozprávku.

Drevenička, kde Sitekovci žili, mala len tri obytné miestnosti – kuchyňa a dve izby. „V našej izbe boli okolo stien posteľe a diván, v strede stôl a stoličky. Varenie sa cez zimu presunulo z kuchyne do izby, aby bolo teplo,“ hovorí Betka. „V druhej izbe bývala vdova po otcovom bratovi s tromi deťmi.“

Na nedostatok miesta si súrodenci nikdy nestážovali, v tesnom priestore vedeli fungovať. Keď sa narodili najmladší, rodina už bývala v novom murovanom dome na Podčervení. „Rodičia ho stavali niekoľko rokov. Pamätám sa, ako otec vlastnoručne kopal pri ňom studňu,“ spomína Milka.

Florián a Klementína Sitekovci boli spolu 60 rokov. Všet-

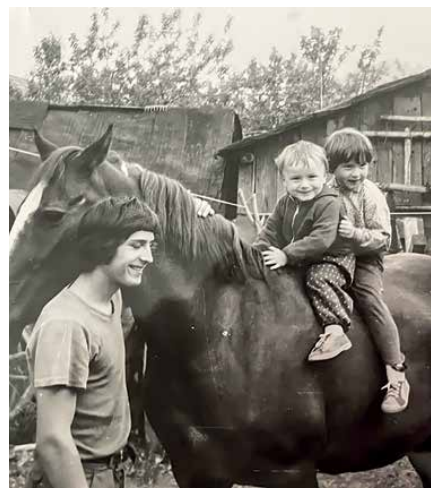
ky deti dali študovať, všetkým vystrojili svadbu. Dožili sa 27 vnúčat a keby dnes žili, mali by aj 40 pravnúčat.

Práca cestára bola vážená

Práca cestára bola v minulosti veľmi dôležitá a fyzicky náročná. Florián Sitek na pridelenom úseku opravoval výtľaky po zime lopatou a štrkom, čistil priekopy a odvodňovacie kanály, kosil trávu a kríky popri ceste, kontroloval značenie. Bol to jednoduchý, ale vážený človek.

„Ako deti sme mu chodili pomáhať kosiť a hrabať seno popri ceste, zväčša ho domov koňom,“ približujú otcovu robotu Božka a Milka. „V zime to mal otec ťažšie. Často slúžil i vo sviatky.“ Mechanizované posýpače ciest vtedy ešte neexistovali. Keď snežilo či mrzlo, dvojica zababušených cestárov synchronizovane zhadzovala štrk z korby pluhu. Ale aj keď cez Podbiel neprešiel pluh, hlavná križovatka a vršok na Závozku pod cintorínom boli posypané už o štvrtej ráno. Na Floriána sa šoféri vždy mohli spoľahnúť. Vedeli, že vďaka nemu je cesta medzi Nižnou a Krivou zjazdová a bezpečná.

■ Lýdia Vojtaššáková

Vo vysokej škole poslušnosti je tímová práca radostou

Psy berú svoje športy ako zábavu, ale aj ako možnosť predviesť sa. „Na pretekoch nechodíme s cieľom vyhrať. Užívame si ich.“

■ Športovej kynológii sa Marcela Kamodyová venuje takmer 15 rokov. Jej borderkólie Čiko, Ajka a Kajla zbierajú body za poslušnosť a spoluprácu, liečenie za diskom, vyhľadávanie pachov či i pri pasení ovečiek. „Nie však súťaženie, ale radosť je prvoradá,“ hovorí. „Musí ich to baviť.“

Psíky jej prirástli k srdcu už v detstve, keď doma na dvore behal kokeršpaniel. A hoci v tých časoch mávali ľudia na Orave psy skôr na strázenie ako na zábavu, Marcela ho brávala aj na prechádzky. Ale následná stredná škola, založenie rodiny, malé deti či stavba domu i zamestnanie prítomnosť zvieracieho miláčika neumožňovali. „Vedela som, čo výchova psa vyžaduje, tak sme ho nemali.“

Keď však synovia Richard a Nikolas odrástli, situácia sa zmenila.

„S manželom Ľubomírom sme športovo aktívni a tak som zatúžila po psíkovi, aj ako spoločníkovi na turistiku a na cesty,“ hovorí Marcela.

Výchova nie je výcvik

S výberom vhodného psa jej pomohol internet. Zahľadala sa do kynológie. Marcela vedela, že nechce hocikakého, ale kvalitného s rodokmeňom a génmi na výchovu. Jej podmienkam výberu vyhovovali borderkólie a tak si zadovážila šteňa. Dostalo meno Čiko, podľa rodokmeňa je to Chicco Chipss Haffkins. Z mena sa dá určiť, z ktorej je chovnej stanice, a o ktorý vrh v poradí ide.

„Potom som začala hľadať nejaké výcvikové stredisko, kde by mi poradili s jeho výchovou. Na Orave však také možnosti vtedy neboli, strediská sa tu venovali skôr športovej kynológii

a pracovným psom.“ Nakoniec sa jej podarilo skontaktovať s odborníkom v Poprade.

Pre pohodové fungovanie rodiny a psa je podľa Marcely dôležité, aby bol pes vychovaný. Aby prišiel na zavolanie,

aby neskákal a neštekal do ľudí, nenapádal iné psy, aby počkal, keď sa jeho majiteľ s niekým rozpráva. „Nestačia len povely sadni, ľahni, ostaň či prines.“

Čiko si už užíva dôchodok

Rozvíjanie záujmu o kynológiu doviedli milovníčku psíkov k športovému odvetviu obedience, čo v preklade znamená poslušnosť. Ide teda o akúsi vysokú školu poslušnosti a ovládateľnosti.

Cieľom je naučiť psa spolupracovať, robiť cviky kontrolovane a presne, ale aj s entuziazmom. Duo pes a majiteľ musia ukázať dokonalú súhru a disciplínu. Tento šport vznikol v Británii v polovici 20. storočia ako vyššia forma skúšok poslušnosti. K nám sa dostal okolo roku 2007.

Súťaženie prebieha v priestore s rozmermi 20 × 30 metrov, dohliada naň rozhodca a steward. Dvojica pes a psovod plnia také cviky, ako je chôdza pri nohe, odloženie, privolanie, polohy, práca na diaľku, aporovanie alebo pachové práce. Hodnotí sa presnosť a chuť, s akou pes plní povely. Pri bodovaní sa prihliada aj na plemeno.

Marcela absolvovala rôzne semináre k obedience a so svojím zverencom sa zúčastňovali rôznych súťaží doma i v okolitých štátoch.

„Čiko dokázal urobiť všetky cviky, ale ho to až tak veľmi nebavilo,“ hovorí Marcela. „Preto sme sa dostali s ním k druhé-

mu kynologickému športu a to dogfrisbee. Je založený na hre a rýchlosti. Vznikol v 70. rokoch v USA, kde sa rýchlo rozšíril ako zábavná forma športu so psami.

Chytanie lietajúcich tanierov spojené so skokmi a akrobatickými prvkami Čika veľmi bavilo.

„V tejto disciplíne sme vyhrali spolu aj niekoľko súťaží. Predviedli sme sa aj na majstrovstvách Európy.“

Dnes má Čiko 14 rokov a uživa si psí dôchodok.

Ajku a Kajlu bavia ovce

V poradí druhým psikom u Kamodyovcov je Ajka, borderkólia s menom v rodokmeni Aiofé Eye Energy. „Pri výbere som zohľadňovala líniu, chcela som fenku po pracovných rodičoch, aby mala drajv a energiu. Ne potrebovala som krásneho výstavného psa.“

Ajka má teraz 11 rokov. Začínala s dogfrisbee, ale v roku 2017 sa stala vicemajsterkou Slovenska v obidience. Okrem iných úspechov je to jej najvyššia trofej. Po niekoľkoročnej pauze vyhrala tento rok aj letné pretek v obidience medzi veteránmi.

Práve s Ajkou sa Marcela dostala po istom čase aj k ďalšiemu odvetviu kynologického športu – paseniu. Je totiž po matke, ktorá pasie ovce.

Tento šport napodobňuje pôvodnú pracovnú úlohu ovčiar-ských psov – zhromažďovať, viesť a ovládať stádo. Cieľom je ukázať inštinkt psa a spoluprácu s človekom. Má veľmi starú históriu, vznikol prirodzene spolu s chovom oviec a dobytká. Súťažne sa pasenie začalo rozvíjať v 19. storočí vo Veľkej Británii.

„Vysielate psa k vzdialeným ovciam, on ich musí obehnúť, priviesť k vám, obtočiť okolo vás a tlačiť do bránok. Keď dáte pokyn, tak stádo rozdelí,“ vysvetľuje Marcela.

V súčasnosti sa venuje prioritne trénovaniu pasenia, pretože sklbiť všetky tri disciplíny naraz by bolo náročné.

Okrem Ajky trénuje aj trojročnú Kajlu.

„V jej rodokmeni sú obaja rodičia pracovné psy, ktoré sa venovali paseniu, a meno Caelia Eye Energy.“

Pasenie je zábava, ale za tréningami treba cestovať. Nie všetky ovčie farmy umožňujú takéto zázemie a tak dochádzajú do Martina, Rajca alebo tréningového strediska na Morave.

Čuchanie je prirodzené

Popri pasení potrebovala Kajla nejakú ďalšiu zábavku, tak jej Marcela našla nosework.

Ide o šport založený na prirodzenej schopnosti psa vyhľadávať pachy. Pes sa učí nájsť špecifický vzorový pach, napríklad škoricu, klinček či pomarančovú kôru v rôznych prostrediach. Vyvinul sa v USA okolo roku 2006 ako inšpirácia z práce služobných psov pri vyhľadávaní drog a výbušnín. Táto aktivita je vhodná pre psy všetkých vekových kategórií a kondícií.

Skúšku z tejto disciplíny urobila aj Ajka.

Psíčkari tvoria komunitu

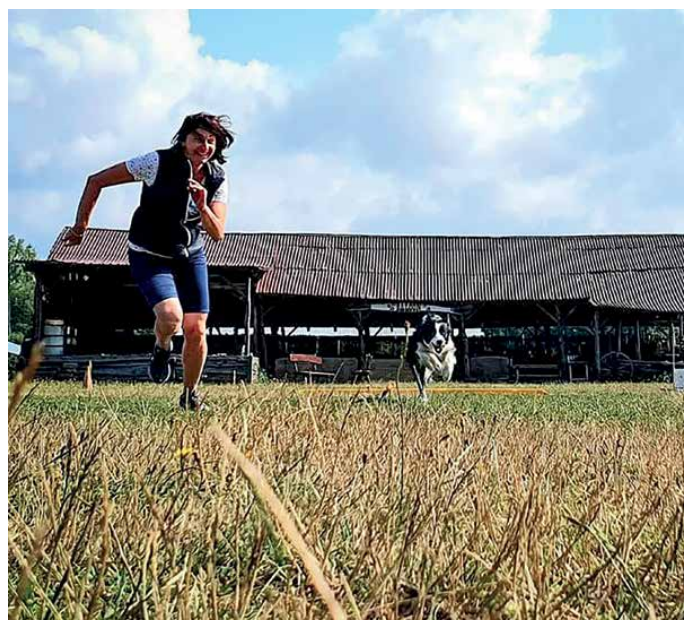
Popri športovaní a kynológii sa Marcela v ostatnom období začala viac zaujímať aj o najnovšie metódy výcviku, najmä o komunikáciu so psami. „Učím sa vyhodnocovať ich správanie, prejavy, reč ich tela v rôznych situáciách. Výchova psov nie je o drilovaní, obojkoch a hlasných poveloch, ale o zábave a komunikácii. Psy dokážu pochopiť niekoľko stoviek slov. Človek by mal rozumieť ich reči tela. Chce to však čas a trpezlivosť.“

Pes je priateľom človeka už tisícky rokov. Kedysi pomáhal najmä pri love, strážil obydlia, dnes prináša ľuďom aj radosť, učí ich disciplíne a zodpovednosti, motivuje k pohybu. Ako Marcela dodáva, záľuba v psíkoch má aj spoločenský rozmer – spája ich majiteľov a to nielen pri športovej kynológii, ale aj pri jednoduchom venčení. „Prostredníctvom psov som spoznala mnoho úžasných ľudí, nadviazali sme veľmi dobré aj rodinné priateľstvá.“

■ Lýdia Vojtaššáková

Rady Marcela Kamodyovej pre výber psíka

- Ak rodičia zvažujú kúpu psíka dieťaťu, musia si dopredu uvedomiť, že od určitého momentu aj tak ostane všetka starostlivosť na nich. Bude to ich zodpovednosť, ich pes.
- Pri výbere plemena musíte dopredu vedieť, čo chcete so psíkom robiť, ako sa mu budete venovať.
- Na internete je veľa informácií o jednotlivých plemenách, o ich povahách a potrebách. Naštudujte si ich.
- Ak chcete čistokrvného psa, tak s rodokmeňom. V opačnom prípade neodporúčam podporovať množiarne, ale zobrať si psíka z útulku.
- Všetkým neprijemnostiam, ktoré môže domáci maznáčik napáchať, predídete, ak sa mu budete venovať.
- Je mýtus, že pes nepatrí do klieťky. Naopak, keď sa vybehá, naje, tak potrebuje oddych na mieste, kde ho nikto neruší. On si tam zvykne a bude tam spokojný aj počas vašej neprítomnosti doma.
- Odporučila by som každému aspoň v prvej fáze spolupráčania so psom skontaktovať sa s cvičiteľmi. Je síce pravda, že dnes mnohé rady nájdete aj na internete, ale lepšie je raz zažiť, ako stokrát iba vidieť na monitore.

Nadšenci zašli na vrch Polánky

■ Množstvo jarných, letných i zimných podujatí doplnilo teraz aj jedno jesenné. Predseda kultúrnej a športovej komisie pri OcZ Marián Vlčák ho plánoval už vlni, s partiou vyznačili aj trať, no októbrové počasie neprialo.

Tento rok ho naplánovali už na prvú septembrovú sobotu. Deň sa vydaril, ráno sa pri kultúrno-športovej hale prezentovalo 70 nadšencov turistiky. „Bol som milo prekvapený, že prišli aj cezpoľní. Akciu Jesenný prechod na Polánky sme označili ako

nultý ročník, aby sme tak trochu zistili záujem. Dnes už viem, že by z nej mohla vzniknúť pekná tradícia.“

Počasie akcii prialo, organizácia klapala, nálada bola výborná. Aj preto boli na ňu dobré ohlasy. „Super, ďakujeme organizátorom za krásnu prechádzku, hore za výborné placky a kavičku. Po návrate do dediny dobre padol guláš a cukrová vata,“ odkázala organizátorom na sociálnych sieťach Beata. O rok sa teším zas.“

■ (LV)

Kolobeh prírody pripomenú vtáčiky

■ V školskom klube si deti zručnými rukami vyrobili farebných vtáčikov. Pri práci sa rozprávali o tom, ako sa vtáčiky pripravujú na jesenné obdobie a kam niektoré z nich odlietajú. Pri tvorení a rozprávaní sa vládla príjemná jesenná nálada. Malé vtáčiky im budú pripomínať prichádzajúcu jeseň a zmeny v prírode. ■ (ZŠ)

Do Podbiela si prišli zabehať deti i vytrvalci

■ Tradičný medzinárodný TIPOS Cestný beh SNP Roháče – Podbiel bol tento rok bohatší o novinky. Okrem skúsených maratóncov pozvala TJ ŠK Podbiel na štart jeho 34. ročníka aj rekreačných bežcov.

Tí skúsenejší bežci sa dopoludnia 3. augusta stretli pri Partizánskom cintoríne na Zverovke. Čakala ich trať dlhá 21,8 kilometra, ktorá sa svojím profilom radí medzi raritné na Slovensku, keďže po celej dĺžke klesá. Cieľ v podbielanskom športovom areáli je o 540 metrov výškových nižšie. Tento rok sa na tradičný beh zaregistroval rekordný počet účastníkov – až 82, do cieľa ich dobehlo o desať menej.

Najrýchlejší pretekárom bol Ján Červený z Dolného Kubína, ktorý zo Zverovky do Podbiela zabehol za 1:17:23 h. V ženskej kategórii vyhrala Anna Zvarová z Banskej Bys-

trice časom 1:37:38 h. „Viaceri rekreační bežci mi v minulosti hovorili, že by sa radi tejto akcie zúčastnili, ale že pre nich je asfaltová trať príliš dlhá,“ hovorí hlavný organizátor Ján Sitek, predseda TJ ŠK Podbiel. „Rozhodli sme sa preto zaradiť novinku – Sprievodný beh pre začiatočníkov, nadšencov, jednoducho všetkých, ktorí si chcú užžiť atmosféru. Štart bol v chatovej oblasti Svrčková a 5,5 kilometra dlhá trať viedla k futbalovému štadiónu po cyklotrase.“ Zabehlo si ju 59 registrovaných účastníkov a chválili ju. Skvelá športová atmosféra panovala aj priamo v športovom areáli, kde už tradične súťažili deti. Odvahu postaviť sa na štart našlo 74 detí, po dobehnutí do cieľa dostali pamätnú medailu a malé prekvapenie.

Podujatie sa uskutočnilo s podporou MC Raš SR a partnerom podujatia bol Tipos.

■ (LV)

MINISTERSTVO
CESTOVNÉHO RUCHU
A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

TIPOS

Pozvánka: Posedenie s dôchodcami

■ **So 11. októbra o 15.00 h**
Obec pozýva seniorov do kultúrno-športovej haly na

stretnutie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.

■ (OCÚ)

Kamióny, špeciálne vozidlá a zábava. Kolesá pritiahli k hámru tisíce fanúšikov

■ Vôňa nafty i kotlíkovej polievky, spanilá jazda, zvuk motorov, nablýskané karosérie, súťaže, atrakcie, hudba. V areáli pred Františkovou hutou to v predposlednú augustovú sobotu žilo.

Keď padlo rozhodnutie vyčleniť motoristickú časť z tradičnej veľkej podbielanskej akcie, organizačnú štafetu prevzali kamionisti. Výsledok? Samostatný Orava zraz sa zaradil k najväčším podujatiam svojho druhu na Slovensku.

„Ak máme do toho ísť, tak naplno,“ povedali si pred letom Miloš Bielopotocký, Pavol Dvorský a Marek Macák. Sú kamionisti, majú prepravné firmy. Do

organizačného tímu zobrali aj Petra Vilčínskeho. Aby na jednom mieste ukázali rozmanitosť, krásu a silu techniky, oslovili každú oravskú firmu, ktorá má v podnikaní niečo spoločné s kolesami. Projekt zaujal nielen najväčšie prepravné firmy, ale aj poľnohospodárov, záchranárov, stavbárov či bagristov. A tiež sponzorov. Na zraz nakoniec dorazilo aj niekoľko áut z iných regiónov či spoza hraníc.

Už spanilá jazda na trase Nižná – Podbiel – Františkova huta ukázala pestrosť okapotovaných koní na kolesách. Zaradili sa do nej ťahače, V3S-ky, traktory, hašičské autá, žeriavy, bagre a iné

špeciálne vozidlá. Pred Františkovou hutou ich zaparkovalo 115. Tričko organizátora si oblieklo okolo 50 kamionistov.

Zraz však nebol len o kolesách, ale aj o ľuďoch. K hámru prišlo viac ako 5000 ľudí a mali čo robiť. Kolesy na kolesách obdivovali malí i veľkí. Mohli vstúpiť do kabíny, naštartovať, ovládačmi pohnúť ramenom žeriavu či vyklápačom, zoznámiť sa so životom ľudí, pre ktorých je kabína aj obývačkou, dotknúť sa obrovských strojov, ktoré pracujú len v kameňolomoch.

Sprievodným programom bola súťaž tímov vo varení kotlíkovej polievky, jazda na tanku, k dispozícii boli nafukovacie hračky, kolotoče, rodeo býk, koncerty kapiel Buggies z Tvrdosína a Elan revival z Tvrdosína a na záver aj diskotéka. Podujatie spestrila truckerská štafeta s piatimi atraktívnymi disciplínami či sú-

ťaž v pití piva. Hlavnou výhrou v tombole bol pobyt na gréckom ostrove Korfu pre šesť ľudí.

V neposlednom rade mal Orava zraz aj charitatívny rozmer. Ľudia od volantu finančne pomohli bývalému kolegovi z Gruzínska, ktorý momentálne leží v nemocnici v bdelej kóme. „S výsledkom podujatia sme spokojní, už teraz plánujeme jeho ďalší ročník. Ak všetko vyjde, chceme ho dostať ešte na vyššiu úroveň,“ hovorí Pavol Dvorský. Ako dodáva, zraz je dobrou príležitosťou nielen ukázať verejnosti techniku na kolesách, aj takú, akú na cestách nestretnete, ale aj priblížiť život kamionistov. On sám najazdí na kamióne ročne okolo 100-tisíc kilometrov a ďalším dáva prácu. Hovorí, že práca kamionistov je síce slobodná, pestrá, spoznáva svet, no na cestách číha na nich veľa nástrah.

■ Lýdia Vojtaššáková

Programom ich sprevádzali postavičky jubilejného roka

■ Prvý augustový týždeň sa ih-risko pod Pálenicou opäť naplnilo detským smiechom, hrami a spoločenstvom. V dennom tábore s názvom Putujeme s nádejou sa stretlo 56 detí a animátorov. Spoločne sme prežili týždeň plný priateľstva, viery a dobrodružstiev.

Keďže slávime jubilejný rok s témou nádeje, rozhodli sme sa, že aj my sa vydáme na cestu s týmto posolstvom. Stali sme sa tak na celý týždeň pútnikmi nádeje – ako symbol nášho vlastného putovania životom.

Celým programom nás sprevádzali štyri symbolické postavičky jubilejného roka – Luce, ktorá prináša svetlo, Xin, srdce plné lásky, Fe, postava viery,

a Sky, ktorý nám pripomína, že nádej presahuje obzory. Ich príbehy sa stali súčasťou zamyslení, hier aj scénok.

Každý deň sme začínali svätou omšou a pokračovali bohatým programom. Tvorivé dielne, spoločné modlitby, hry, spev a tanec vytvárali atmosféru priatia a radosti.

Ako správni pútnici sme spoločne putovali do oboch jubilejných chrámov na Orave. V utorok vlakom do Krivej a vo štvrtok spoločne, s niektorými rodičmi, autobusmi do Zákamenného. Na týchto významných miestach sme si pripomenuli aj našich veľkých rodákov – blahoslavenú sestru Zdenku a Božieho služobníka biskupa

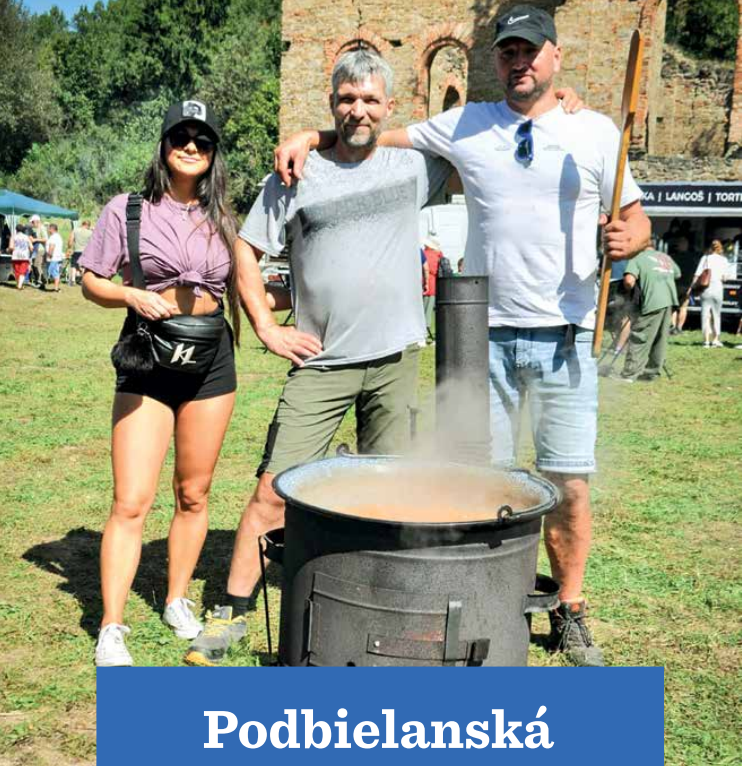
Jána Vojtaššáka. Po návrate zo Zákamenného nás čakal krásny záver dňa – spoločný guláš s rodičmi, ktorý vyvrcholil malou zábavou a tombolou.

Veľkým obohatením bol duchovný program so spoločenstvom King's Kids (Deti Kráľa), ktorého mladí animátori nám počas dvoch dní priniesli nové

pohľady na vieru a život s Bohom. Ďakujeme Bohu za všetko, čo sme mohli v tábore prežiť. Poďakovanie patrí aj našim obetavým animátorom, pánu farárovi, rodičom, TJ ŠK Podbiel za poskytnutie priestorov, sponzorom a všetkým, ktorí nás podporili. Dovidenia v lete 2026.

■ Mírka Siteková

Podbielanská držka a Oravské lomidrevo. Záver leta sa niesol v duchu tradície

Držkové jedlá majú zaujímavú históriu. Boli súčasťou chudobnej stredovekej kuchyne, kedy mäso bolo vzácné, preto sa z neho spracovávalo všetko. Aj práca s drevom má hlboké korene. Od staroslovienskych čias sa drevo využívalo na výstavbu obydľí, výrobu nástrojov, obranu a práca s ním predstavovala prejav zručnosti.

■ V sobotu 30. augusta sme si na Františkovej hute v Podbieli pripomenuli časy, keď pre ľudí svojej doby sila, remeslo a pohostinnosť tvorili základ života. Obnovený 11. ročník súťaže s novým názvom Podbielanská držka a Oravské Lomidrevo začal o ôsmej hodine ráno symbolickým výstrelom z historického dela.

Varili s láskou

Súťaže vo varení, nielen držkovej polievky, ale aj rôznych dr-

žkových jedál sa zúčastnilo 13 prihlásených družstiev. Vôňa pahreby zakrátko prilákala prvých návštevníkov. Každý tím varil nielen s láskou, veselou náladou, ale aj s cieľom pripraviť čo najlepšiu držkovú pochúťku. V závere to odborná porota pri hodnotení nemala vôbec jednoduché. Po ochutnaní všetkých vzoriek nakoniec vyhlásila víťaza, stal sa ním Team Levice Nižná. Druhé miesto si uvaril podbielanský tím Absinenti v zložení Martin Butko a Pavol Podstrelený.

K pohodovej atmosfére tohto podujatia prispel aj fakt, že za svoju snahu boli ocenené všetky družstvá. Hodnotné ceny jednotlivým tímom odovzdávali spoločne starostovia obce Podbiel Ján Sitek a obce Nižná Jaroslav Rosina.

Pilčici v akcii

Značnú emóciu zanechala u prítomných aj súťaž drevorubačských zručností – Oravské Lomidrevo. Svoje skúsenosti tu predviedlo 12 profesionál-

nych pilčikov z Oravy a okolia. Oravské Lomidrevo nadviazalo na dlhoročne konanú súťaž Podbielanský drevorubač, pričom zachovalo jeho tradíciu, s tendenciou každoročne zvyšovať kvalitu pretekov. Súťažiaci si zmerali sily v piatich disciplínach a jednej doplnkovej disciplíne. Museli predviesť celkovú drevorubačskú zručnosť v presnosti rezov, bezpečnom pohybe s motorovou pilou, a zároveň aj fyzickú zdatnosť. V každej disciplíne rozhodovali stotiny sekundy, milimetre, uhly rezov. Skúseným rozhodcom neunikli ani priestupky v dodržiavaní bezpečnosti pri práci. Divácky asi najzaujímavejšia disciplína bola stínka stromu na cieľ ale aj furman či kálačka, kde drevorubači museli ukázať, že vedia zapnúť fúru do približovacieho traktora, alebo nakáľať a poukladať drevo. Najskúsenejší drevorubač Daniel Šálka z Liesku si ako cenu za prvé miesto odniesol novú motorovú pilu. Ani ďalšie miesta neobišli naprázdno, získali vecné ceny vo forme hodnotného drevorubačského náradia. Súčasťou súťaže neboli len samotní drevorubači, ale aj rozhodcovia a pomocníci zo Strednej odbornej školy lesníckej v Tvrdošíne. Matej Rosina, ako garant súťaže, všetko precízne pripravil a zabezpečil, vďaka čomu celá súťaž prebehla hladko a bez problémov.

O zábavu a príjemne strávený deň sa postarali aj sprievodné aktivity hlavného programu, stánky s občerstvením a rôzne atrakcie pre deti.

Tohtoročnú, so zmeneným názvom, Podbielanskú držku a Oravské lomidrevo, prvýkrát

po 10 rokoch organizovali spoločne obce Podbiel a Nižná. Dohodou s bývalými organizátormi sa už na budúci rok uvažuje s pomenovaním Oravské lomidrevo a Františkova držka. Podujatie by sa malo rozšíriť o tematiku poľnohospodárstva, lesohospodárstva, dopravu, tavbu železnej rudy.

Tradícia i novinky

História, tradícia, súťaživosť, nadšenie, zážitky sa spojili s konkrétnym dňom. Za túto súhru patrí veľká vďaka dlhoročným organizátorom predchádzajúcich ročníkov a Petrovi Smolárovi za skúsenosti a rady, predsedovi PPD Nižná Pavlovi Hrubošovi za pomoc pri osadení základových rúr, predsedovi Spolujemajiteľstva bývalých urbanistov v Podbieli Pavlovi Kudzbelovi za poskytnutie pozemku a dreva a v neposlednom rade Obecnému sociálnemu podniku Nižná, s. r. o., za technickú prípravu celého podujatia.

Vďaka záujmu, zladeniu zvykov s novými nápadmi, príjemnej atmosfére, nadšeniu, ale aj priaznivému počasiu sa aj tento rok potvrdilo, že podujatie má svoj stabilný priestor. Už teraz sa môžeme tešiť na 29. august 2026, kedy sa na Františkovej hute opätovne plánujeme spoločne stretnúť.

■ Daniela Gondová

